

ВІДГУК

**офіційного опонента на дисертаційну роботу В'юн Ганни Ігорівни
"Оптимізація методів ортопедичного лікування захворювань тканин
пародонта із застосуванням незнімних шинуючих конструкцій"
подану на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за
спеціальністю 14.01.22 – стоматологія до спеціалізованої вченої ради
Д 26.613.09 при Національній медичній академії післядипломної освіти
імені П. Л. Шупика МОЗ України**

Актуальність дисертаційної роботи визначається високою розповсюдженістю захворювань тканин пародонта серед дорослого населення та великим відсотком вірогідності втрати зубів без належного лікування. Незважаючи на успіхи у лікуванні пародонтита різних ступенів тяжкості, питання досягнення довгострокової ремісії є одним з найважливіших, але недостатньо вивчених, що спонукає до удосконалення існуючих методів і розробки нових для підтримання досягнутих результатів на довгий період за умови естетичності і комфорту для пацієнта. Ортопедичні шинуючі конструкції дозволяють зберігати зуби незважаючи на значну втрату альвеолярної кістки, забезпечуючи їх функціональність.

Надівлячись на успіхи у лікуванні захворювань тканин пародонту, недостатньо вивченими залишаються питання визначення компенсаторних можливостей тканин пародонта опорних зубів до функціональних навантажень, прогностичних критеріїв, факторів ризику ускладнень ортопедичного лікування із застосуванням незнімних шинуючих конструкцій, шляхів удосконалення як механічних, так і гігієнічних їх властивостей.

Велика кількість конструкцій для шинування ускладнює раціональність вибору стоматолога, а отже є необхідність визначення

чітких показань до тієї чи іншої шини при різних клінічних умовах. Актуальність дисертаційного дослідження В'юн Ганни Ігорівни визначається недостатнім рівнем дослідження результатів ортопедичного лікування із застосуванням різних шинуючих конструкцій та прогнозуванням віддалених результатів.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційне дослідження проведено в рамках науково-дослідної роботи кафедри ортопедичної стоматології Інституту стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика за темами «Розробка методів діагностики, ортопедичного лікування та реабілітації хворих із патологією зубо-щелепної системи» (державний реєстраційний номер № 0112U002363) та «Сучасні методи реабілітації стоматологічних хворих із застосуванням ортопедичних конструкцій» (державний реєстраційний номер № 0117U002587). Дисертантка є безпосереднім виконавцем фрагменту НДР.

Наукова новизна одержаних результатів. У дисертаційній роботі наведено теоретичне узагальнення та вирішення наукового завдання щодо оптимізації методів ортопедичного лікування захворювань тканин пародонта із застосуванням незнімних шинуючих конструкцій власної розробки, на підставі вивчення результатів геометричного та скінченно-елементного моделювання і чисельного аналізу напружено-деформованих станів в зубо-щелепній системі та результатів алгоритму прогнозування пародонтологічного лікування.

Доповнено наукові дані щодо особливостей перебігу захворювань тканин пародонта, з необхідністю застосування шинуючих конструкцій та виявлено поширеність та характер ускладнень при використанні шинуючих конструкцій різних видів.

Проаналізовано деформовано-напружений стан зубо-щелепної ділянки при втраті альвеолярної кісткової тканини – без стабілізації зубів та при стабілізації зубів різними видами шинуючих конструкцій

Розроблена універсальна розбірна пародонтологічна шина для іммобілізації рухомих зубів. Визначено клінічну ефективність застосування універсальної розбірної пародонтологічної шини, як складової комплексного лікування генералізованого пародонтита II-III ступеня тяжкості. Пріоритетність наукових розробок захищена патентом України на винахід № 115929, Україна, МПК А61С 8/02, 7/12. Універсальна розбірна пародонтологічна шина / Біда В.І., Гурин П.О., В'юн Г.І. – Опубл. 10.01.2018, Бюл. № 1.

За допомогою створеної комп'ютерної програми визначено прогностичні ознаки та фактори ризику ускладнень пародонтита, розроблено алгоритм прогнозування характеру перебігу патологічного процесу при застосуванні шинуючих конструкцій.

Практичне значення отриманих результатів. Створені та проаналізовані геометричні та скінченно-елементні моделі зубо-щелепного сегмента дозволяють визначити оптимальний механізм перерозподілу жувального тиску між зубами за умови значної втрати альвеолярної кістки.

Розроблена і впроваджена в практику науково обґрунтована схема лікування генералізованого пародонтита I-III ступеня тяжкості з застосуванням універсальної розбірної пародонтологічної шини дозволяє підвищити ефективність лікування завдяки ефективній іммобілізації рухомих зубів, покращенню гігієнічного статусу та зменшенню відсотка ускладнень. Розроблений алгоритм прогнозування результатів лікування пародонтита, а також створена на його основі комп'ютерна програма дозволяють прогнозувати віддалені результати лікування до його початку, що сприяє оптимізації лікування захворювань тканин пародонта.

Матеріали дисертації впроваджені в навчальний процес на кафедрі стоматології ДЗ «Луганський державний медичний університет» та на кафедрі ортопедичної стоматології Інституту стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика.

Отримані результати впроваджені у практичну діяльність комунального підприємства «Київська міська стоматологічна поліклініка», ТОВ «Клініка креативної стоматології», ТОВ «Смайл плюс», ПП «Улыбка».

Ступінь обґрунтованості та достовірність наукових положень, висновків та рекомендацій сформульованих у дисертації. Високий ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій обумовлений достатньою кількістю обстежених пацієнтів (163 хворих на генералізований пародонтит I-III ступеня тяжкості з наявністю шинуючих конструкцій). Обстеження та диспансерний нагляд хворих здійснювався протягом щонайменш 12 місяців. Всі дослідження проведені на сучасному методичному рівні, з наявністю адекватних способів статистичної обробки даних. Вірогідність результатів роботи підтверджено статистичною обробкою отриманих даних з використанням пакетів ліцензійних програм MSExcel XP та статистичного пакету «STATISTICA 6.1» фірми STATSOFT. Отримані результати дисертаційної роботи є актуальними, важливими та мають суттєву наукову новизну, що видно з достатньої кількості наведених та обговорених літературних джерел.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих автором роботах. Основні положення дисертаційної роботи викладено і обговорено на засіданнях кафедри стоматології ДЗ «Луганський державний медичний університет», науково-практичній конференції з міжнародною участю «Львівська школа ортопедичної стоматології: традиції, здобутки та перспективи» (Львів, 2016), міжнародному стоматологічному конгресі

«Інноваційні методи ортопедичної реабілітації стоматологічних хворих» (Київ, 2017), науково-практичній конференції з міжнародною участю «Стоматологічна наука і практика на Слобожанщині: історія, надбання і перспективи розвитку» (Харків, 2017), XVI всеукраїнській науковій конференції «Актуальні питання біології та медицини» (Суми, 2018).

Основні матеріали дисертаційного дослідження відображені у 18 публікаціях з них: 8 статей надруковані у фахових виданнях, рекомендованих ВАК України, 6 робіт – у збірниках наукових праць. Отримано 1 деклараційний патент на винахід і 3 - на корисну модель.

Оцінка змісту роботи, її значення в цілому, зауваження щодо оформлення. Назва дисертаційної роботи відповідає змісту та побудована за традиційною схемою. Робота В'юн Г.І. «Оптимізація методів ортопедичного лікування захворювань тканин пародонта із застосуванням незнімних шинуючих конструкцій» оформлена згідно вимог МОН України. Вона складається з анотації, змісту, вступу, огляду літератури, 4 розділів результатів власних досліджень, аналізу та узагальнення отриманих результатів, висновків та практичних рекомендацій, списком використаних джерел і додатків. Дисертація містить 59 рисунків та 36 таблиць. Повний обсяг дисертації складає 235 сторінок, основний текст викладений на 182 сторінках. Список використаних джерел містить 278 найменувань і займає 28 сторінок. Додатки розміщені на 4 сторінках. Стиль викладання матеріалів дисертаційного дослідження, висновків і рекомендацій чіткий, логічний, послідовний, що забезпечує легкість і доступність їх сприйняття.

У **вступі** дисертантка на основі вивчення та аналізу доступних джерел літератури останніх років в повній мірі обґрунтовує питання актуальності дисертаційної роботи, її мету та завдання, зв'язок з науковими програмами, планами, темами, визначені об'єкт, предмет, а також методи дослідження, визначені наукова новизна та практичне значення отриманих результатів, особистий внесок здобувача, апробація результатів дисертації,

зазначені публікації, структура та обсяг дисертації. Усі підрозділи вступу сформульовані чітко та ґрунтовно.

Зауважень до розділу немає.

У **розділі 1** (огляд літератури), який складається з чотирьох підрозділів, наведено сучасний глибокий аналіз літературних джерел за тематикою дослідження. Обґрунтовано підходи до вирішення питання оптимізації методів ортопедичного лікування захворювань тканин пародонта, актуальність і розвиток чисельних розрахунків напружених станів за допомогою методу скінчених елементів. Авторкою критично оброблена достатня кількість літературних джерел, з сучасним поглядом на оптимізацію та удосконалення методів ортопедичного лікування захворювань тканин пародонта, що свідчить про добре володіння інформацією та здатність мислити критично.

Розділ завершується висновком, де дисертантка вказує на недостатньо вивчені питання розробки і впровадження в стоматологічну практику сучасних конструкцій для шинування з метою підвищення ефективності ортопедичного лікування хворих на пародонтит.

Зауважень щодо оформлення і викладення розділу практично немає. Матеріали, наведені у розділі, висвітлені в одній публікації зі списку використаних джерел.

Розділ 2 "Матеріали і методи дослідження" викладений на 30 сторінках та складається з семи підрозділів. У розділі наведено дизайн дослідження, представлена загальна характеристика обстежених в залежності від віку, статі, наявної конструкції для шинування, обґрунтовані клінічні та спеціальні методи дослідження, описані методики, покрокові етапи геометричного моделювання і розрахунків напружено-деформованих станів в зубо-щелепному сегменті, визначений алгоритм прогнозування результатів пародонтологічного лікування та основи створення комп'ютерної програми на його основі, а також

висвітлений статистичний аналіз отриманих результатів. Наведена схема пародонтологічного лікування та протоколи шинування, як за допомогою універсальної розбірної шини, так і за допомогою адгезивної шини.

Зауважень до розділу не виникає. Однак, окремі методики можна було б описувати дещо стисліше. За результатами даного розділу опубліковано дві наукових статті.

У **розділі 3** оцінено особливості перебігу та проілюстровано найбільш типові ускладнення, які виникають у пацієнтів з захворюваннями тканин пародонта з наявністю шин різних конструкцій, дані про розповсюдженість захворювань тканин пародонта. Представлені дані клінічних обстежень клінічних груп дослідження. Розділ викладений на 22 сторінках, логічно доповнений 8 рисунками (фото з демонстрацією різних варіантів шинування рухомих зубів у обстежених пацієнтів) та 9 таблицями.

Принципових зауважень до розділу немає.

У **розділі 4** проаналізовано напружено-деформований стан зубо-щелепного сегменту при різному відсотку втрати альвеолярної кісткової тканини та при стабілізації зубів різними видами шинуючих конструкцій. Розроблена конструкція універсальної розбірної пародонтологічної шини для іммобілізації рухомих зубів при пародонтиті II-III ступеня тяжкості та доведена її ефективність у порівнянні з композитною шиною в програмі на основі методу скінченних елементів, визначені шляхи перерозподілу жувального навантаження при різних клінічних умовах.

Розділ інформативно насичений, особливих зауважень до розділу немає. Результати даного розділу у повній мірі відображені у двох друкованих працях.

У **розділі 5** представлені результати застосування алгоритму прогнозування пародонтологічного лікування. Проаналізовані регресійний

і дисперсійний аналіз по визначенню алгоритму прогнозування. Наведено клінічний приклад застосування програми по прогнозуванню результатів пародонтологічного лікування. Доведено, що використання запропонованого алгоритму, дозволяє прогнозувати успішність пародонтологічного лікування та перебіг пародонтита з високим ступенем точності. А створена на його основі комп'ютерна програма «Прогнозування перебігу пародонтита» («Prognosis of Periodontitis», PoP) полегшує та прискорює процес.

Принципових зауважень до розділу немає.

У розділі 6 наведені схеми лікування обстежених, проілюстровано і описано клінічний випадок використання універсальної розбірної пародонтологічної шини, наведено результати клінічних досліджень та ортопедичного лікування стану тканин пародонта у пацієнтів з діагнозом пародонтит I-II та II-III ступеня тяжкості у різні терміни лікування.

До непринципових зауважень по розділу слід віднести наступне: на рисунку 6.11 дещо незрозуміло, якою конструкцією шини користується обстежена пацієнтка.

У розділі "Аналіз та узагальнення отриманих результатів" обґрунтовано застосування наведених практичних схем по вирішенню актуального питання в стоматології – оптимізації методів ортопедичного лікування захворювань тканин пародонта із застосуванням незнімних шинуючих конструкцій. Результати дослідження підтверджують, що застосування універсальної розбірної пародонтологічної шини та запропонованої методики лікування при пародонтиті I-II та II-III ступеня тяжкості сприяє оптимізації компенсаторних можливостей тканин пародонта опорних зубів до функціональних навантажень, стабілізації та стійкій ремісії патологічного процесу.

Висновки та практичні рекомендації чітко сформульовані, статистично обґрунтовані і є логічним наслідком послідовно виконаних завдань дослідження. У розділі з висновками і практичними рекомендаціями стисло та лаконічно наведені основні висновки дисертаційного дослідження і представлені практичні рекомендації до застосування в клінічній практиці.

При аналізі дисертаційної роботи до дисертантки виникли наступні запитання:

1) Як враховувався Вами напрямок природної рухомості премолярів у порівнянні з групою фронтальних зубів під час аналізу напружено-деформованих станів зубо-щелепного сегменту та математичного обрахунку і моделювання запропонованої конструкції?

2) Яким способом виготовлялися втулки та гвинти для Вашої конструкції? Вони були стандартні чи індивідуально виготовлені?

3) Чи проводилося Вами зняття універсальної розбірної шини під час диспансерного огляду та професійної чистки?

Висновок.

Дисертація В'юн Ганни Ігорівни за темою "Оптимізація методів ортопедичного лікування захворювань тканин пародонта із застосуванням незнімних шинуючих конструкцій" виконана на сучасному науковому рівні достатньому клінічному матеріалі і присвячена оптимізації методів ортопедичного лікування захворювань тканин пародонта із застосуванням незнімних шинуючих конструкцій власної розробки.

Робота є закінченим науковим дослідженням, яке стосується вдосконалення лікування та оптимізації методів ортопедичного лікування захворювань тканин пародонта із застосуванням незнімних шинуючих конструкцій. Дисертаційна робота за своєю актуальністю, науковим та практичним значенням отриманих результатів, їх достовірністю і

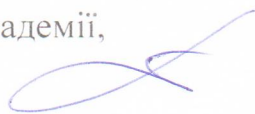
новизною, обґрунтованістю та об'єктивністю висновків і практичних рекомендацій робота повністю відповідає вимогам п.11 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №567 від 24.07.2013 (із змінами від 19.08.2015 № 656) відносно дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук, а її авторка В'юн Ганна Ігорівна заслуговує присудження наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.22 - стоматологія.

Офіційний опонент:

професор кафедри ортопедичної
стоматології з імплантологією

Української медичної стоматологічної академії,

доктор медичних наук, професор

В.М. Дворник

